

Tabukat döntve

„Pszichiátria: károkozás és halálesetek”- ez volt a címe annak a kiállításnak, amit január 28. és február 1-je között tekinthettünk meg a Cívis Hotel bemutatótermében. Mielőtt félreértés történne, nem a pszichológizáló elbeszélésekről, hanem a pszichiátriáról, a vizsgálatokról, a gyógyszeres kezelésekről van szó, azokról az eszközökről, amelyeknek segítségével a depressziót, a boldogtalanságot és egyéb lelki problémákat akarják külső beavatkozással rendbe hozni.

A kiállítás a pszichiátria kezdeteitől, az 1500-as évektől egészen napjainkig mutatja be a tudományág történetét. Nem is gondolnánk, hogy a pszichiátria mennyi mindent foglal magába: volt szerepe a 2. világháborúban, a rasszizmusban, sőt még a terrorizmusban is.

A kiállítás (mint ahogy a címéből is kiderül) a negatív oldalát mutatta be ennek a tudománynak. Érzékeltette az elektromos kísérletek, a gyógyszerek, az agysebészet, az intézmények és ezekhez tartozó dolgok sötét oldalát. Bemutatta a tárlat az elektromos kísérleteket, azt, hogy ezek valójában mennyi mellékhatással jártak. A pszichiáterek 10 év elektromos kezelés után beismerték, hogy valójában ezek tényleg nem, vagy csak minimális módon „gyógyítanak”. Jött az új „gyógymód”. Az 1950-es évek óta használt neuroleptikus szerek (gyógyszerek) úgy „működtek”, hogy akadályozták a normális agyfunkciókat, eltakarták az elmezavart, de gyakran rosszabb betegségeket produkáltak, mint az eredeti, aminek a kezelésére felírták. Ezek a szerek nagyon gyakran függőséget okoztak, sőt sok esetben az, aki abbahagyta a szerek szedését, gyilkossá vált: több emberrel, néha saját családjukkal, majd magukkal is végeztek ezek a betegek. Az említett készítményeket több millióan szedik jelenleg is szerte a világban. Sajnos a kiállításon az is kiderült, hogy mindennek háttérében a pénz mozog: a gyógyszergyáraknak akkora profitot jelentenek a szerek, hogy nagyon sok orvost vagy akár képviselőt is lefizetnek.

A rasszizmus kialakulásának is egyik alapja a pszichiátria volt, ugyanis Amerikában a pszichiáterek elkezdték azt terjeszteni, hogy tudományosan bebizonyították, hogy a feketék szellemileg alsóbbrendűek, és ezt az alsóbbrendűségüket születésükkor „szerzik”. Ezért volt tilos feketének fehérrel érintkeznie, nehogy a fehérek is ezt a tulajdonságot hordozzák.

Szerencsére 1969-ben megalakult a CCHR (Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért), hogy kivizsgálja és feltárja a pszichiátria területén történő emberi jogi sérelmeket, és megtisztítsa a mentális egészségügy területét. Ma már több mint 30 országban működik, köztük 1994 óta Magyarországon is. A CCHR első pártfogoltja egy magyar ember volt, Győry Viktor, akit Amerikában pszichiátriai intézetbe zártak, mondván, hogy összevissza beszél, értelmetlenül és összefüggéstelenül. Nos, nem összevissza, hanem magyarul beszélt.

Számomra nagyon érdekes volt a kiállítás, nem is gondoltam volna, hogy a pszichiátriának mekkora befolyása volt és van nagyon sok helyen, s amellet, hogy segítséget nyújthat, mennyi hátránya is lehet.

Nagy Ádám 10. B

Ady Endre Gimnázium

Felkészítő tanár: Kluka Hajnalka